

Compensatieverplichting NNN Grandorse Horst 2017

Compensatieverplichting NNN Grandorse Horst 2017

Status: Concept, 2 januari 2018

In opdracht van:

Contactpersoon: Dhr. M. Farla

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

C.E. Linders & Ing. R.A.J. Pahlplatz

Projectnummer: 17-079

Foto omslag: Zicht op plangebied

Heusschen * Copier

D. Houben

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Beschrijving van het plangebied en de bestaande groenstructuur	2
1.2.1	Water	2
1.2.2	Natuurdoeltypen	3
1.2.3	Doelsoorten	3
1.3	Goudgroen, Zilvergroen en Bronsgroen	4
1.3.1	Goudgroene natuurzone.....	5
1.3.2	Zilvergroene natuurzone.....	6
1.3.3	Bronsgroene landschapszone	7
2.	AANTASTING VAN WEZENLIJKE KENMERKEN EN WAARDEN EN KERNKWALITEITEN	8
2.1	Wezenlijke kenmerken en waarden Goudgroene natuurzone in het plangebied.....	8
2.1.1	Beheertypekaart en ambitiekaart.....	8
2.1.2	Aanwezige flora en fauna	11
2.1.3	Geomorfologische en aardkundige waarden en processen.....	12
2.1.4	Overige waarden	13
2.2	Conclusie ten aanzien van aantasting wezenlijke kenmerken en waarden	14
2.3	Kernkwaliteiten Zilvergroene natuurzone en Bronsgroene landschapszone in het plangebied	14
2.4	Conclusie ten aanzien van aantasting kernkwaliteiten	15
3.	BEREKENING COMPENSATIEVERPLICHTING.....	16
4.	BEPALEN VAN DE COMPENSATIEOPGAVE	17
4.1	Overlap Goudgroen, Zilvergroen en Bronsgroen	17
4.2	Berekening compensatie.....	18
4.3	Aandachtspunten natuurcompensatieplan	19
4.4	Doelsoorten.....	19
4.4.1	Welke doelsoorten.....	19
4.3.2	Eisen doelsoorten.....	19
4.5	Mogelijkheden voor compensatie	21

1. INLEIDING

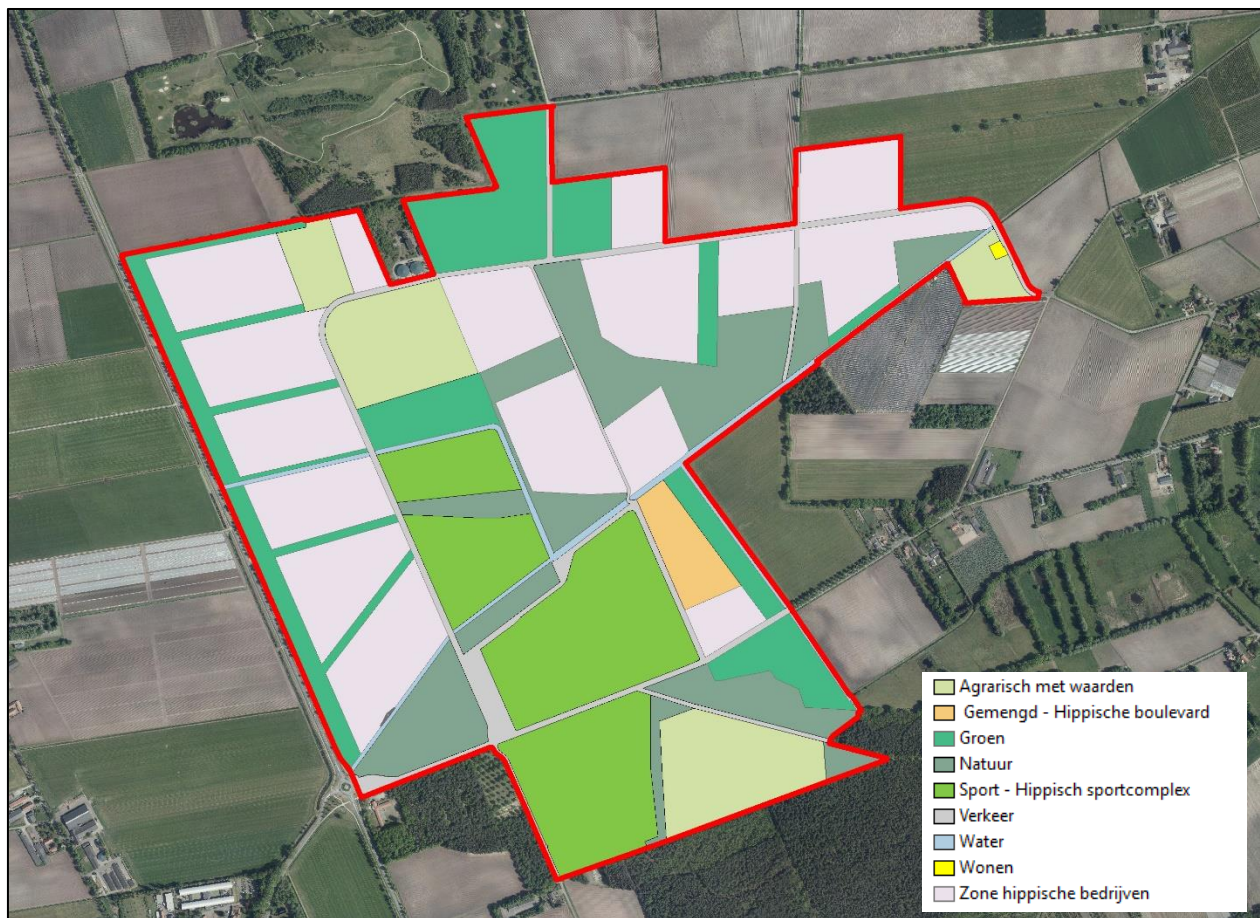
1.1 Aanleiding

In het gebied Parc de Peelbergen wordt door de gemeente Horst aan de Maas de hippische zone Grandorse ontwikkeld. Deze gebiedsontwikkeling is erop gericht om ruimte te bieden aan hippische activiteiten en bedrijven zoals paardenhouderijen. Een deel van het plangebied maakt deel uit van de Goudgroene- en de Zilvergroene natuurzone, een klein deel overlapt met de Bronsgroene landschapszone.

Door de gemeente Horst aan de Maas is verzocht het volgende in kaart te brengen:

- de bestaande groenstructuur aan de hand van drie onderdelen, waarin de stapeling van functies tot uiting komt: water, natuurdoeltypen en doelsoorten (de fauna);
- de omvang van de natuurcompensatieverplichting op basis van de Beleidsregel Natuurcompensatie;
- de te realiseren natuurdoeltypen;
- de eisen van de doelsoorten zodat de inrichting van de compensatiegebieden daarop afgestemd kan worden;
- de volledigheid van de reeds uitgevoerde quickscan en de noodzaak tot update of vervolgonderzoek.

In onderstaande figuur 1 wordt de voorgenomen ontwikkeling weergegeven (voor legenda zie volgende pagina).

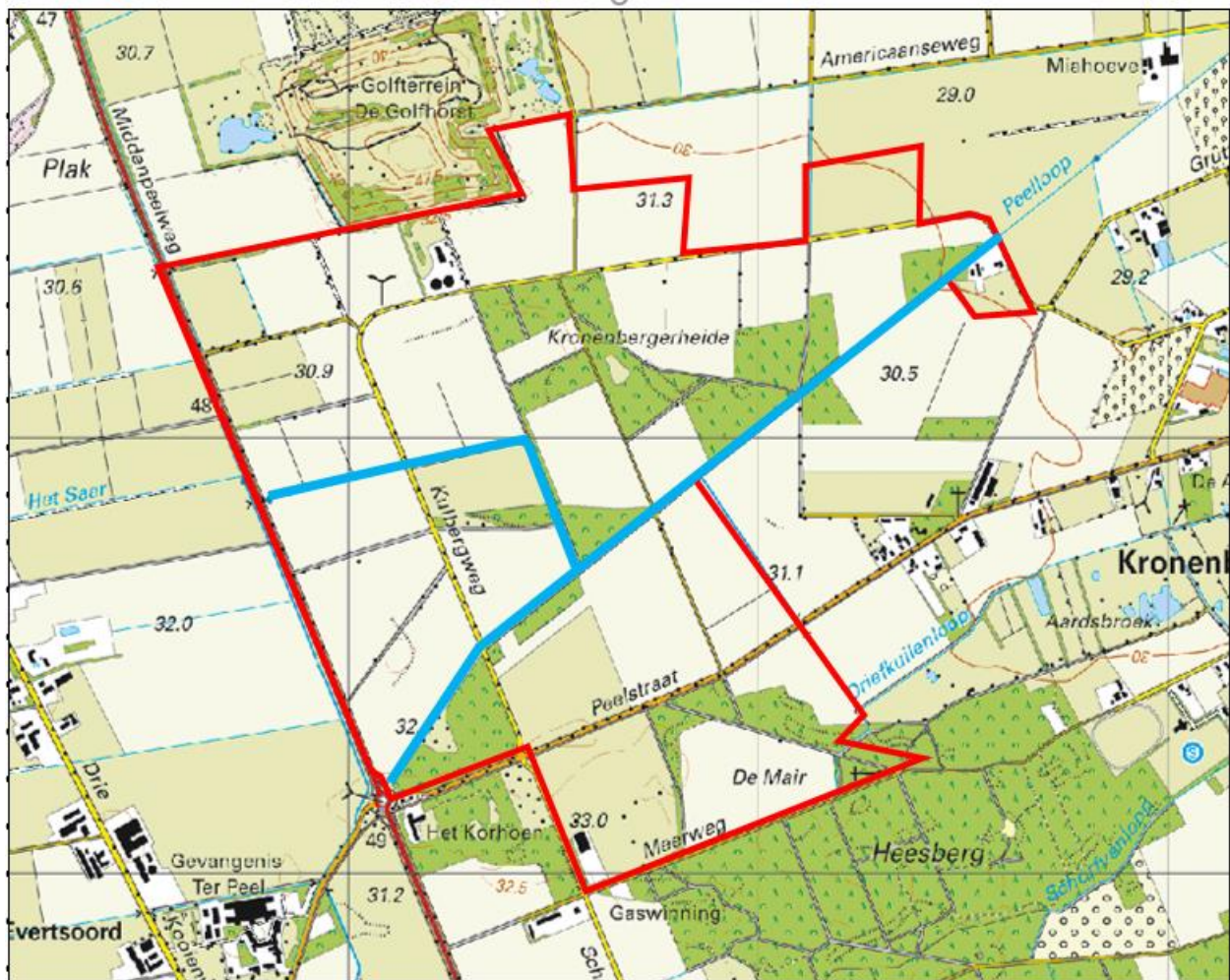
Figuur 1: Voorgenomen ontwikkeling op basis van nieuw bestemmingsplan (Overzichtstekening Grandorse, 2017).

1.2 Beschrijving van het plangebied en de bestaande groenstructuur

Het plangebied ligt in de gemeente Horst aan de Maas, ten zuidwesten van Horst tussen Evertsoord in het zuiden en America in het noorden (begrenzing plangebied zie figuur 2). Equestrian Centre de Peelbergen, een hippisch evenementencomplex, maakt deel uit van het plangebied. Het plangebied bestaat verder hoofdzakelijk uit agrarische gronden afgewisseld met bos. Een deel van het plangebied is beschermd op grond van de Omgevingsverordening Limburg 2014 en heeft de status Goudgroene en Zilvergroene natuurzone en Bronsgroene landschapszone. Deze zijn eveneens aangegeven in figuur 3. De Goudgroene natuurzone is deel van het Nationale Natuurnetwerk.

1.2.1 Water

De belangrijkste waterloop in het plangebied is de Peelloop, hieronder weergegeven in figuur 2. Deze watergang is een van de bovenlopen van de Groote molenbeek. De Peelloop is een primaire waterloop: dit houdt in dat het een watergang is van meer dan plaatselijk belang of waterhuishoudkundig en van dusdanig belang dat vergaande waterschapsbemoeienis gewenst is. Aan de westzijde langs de begrenzing van het plangebied loopt het Saar (langs de Middenpeelweg). Het Saar vormt een bovenloop van de Peelloop en zorgt voor de afwatering van noordelijker en westelijker gelegen gronden. Verder zijn nog Het Korhoen (verlengde van de Peelloop), De Peel (langs de zuidoostelijke grens) en de Oude Kulberg (ten oosten van het golfterrein langs de noordelijke grens) van enige betekenis.

Figuur 2: Waterloop de Peelloop door het plangebied (bron: LimburgAtlas, 2017).

De waterlopen zijn recht en het intensieve beheer van de steile oevers is gericht op het afvoeren van water (geen natuurfunctie).

1.2.2 Natuurdoeltypen

In het plangebied zijn drie natuurdoeltypen aanwezig volgens de beheertypenkaart van de provincie Limburg (zie figuur 4). Het betreft de volgende natuurdoeltypen:

- N16.03 Droog bos met productie. De meeste bospercelen in het plangebied bestaan uit eenvormige en gelijkjarige opstanden van Corsicaanse Den of Grove den. Enkele kleine stukjes lijken op Natuurdoeltype A1.5 Berken-Zomereikenbos.
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
- L01.16 Bossingel (geen ingrepen in dit natuurdoeltype)

1.2.3 Doelsoorten

In het Handboek Streefbeeld en Natuur en Water in Limburg (2002) zijn de doelsoorten voor de natuurdoeltypen opgenomen. In deze subparagraaf worden deze doelsoorten per natuurdoeltype genoemd. Als de doelsoorten daadwerkelijk voorkomen in het plangebied of de directe omgeving (kilometerhok) dan worden deze zwart weergegeven. Doelsoorten die niet in of in de nabijheid van het plangebied voorkomen zijn grijs weergegeven. Hierbij is voor de flora uitgegaan van de vlakdekkende florakartering van de provincie Limburg in 2002 en 2006. Het betreft verouderde gegevens maar recente gegevens over flora zijn niet voorhanden. Voor de broedvogelgegevens is uitgegaan van de recente broedvogelkartering van de provincie in 2015. Dassenburchten zijn geïnventariseerd door Staro (2017). Voor de overige soorten is uitgegaan van de NDFF (waarnemingen binnen een straal van 1 km van het plangebied uit de laatste vijf jaar, zie ook quickscan flora en fauna, Bureau Meervelt, 2017).

N16.03 Droog bos met productie:

Geen doelsoorten vastgesteld.

A1.5 Berken-Zomereikenbos

Hogere planten:	Bochtig havikskruid, Bosdroogbloem, Echte guldenroede, Gewone eikvaren, Gewone vleugeltjesbloem, Grondster, Grote bremraap, Hengel, Jeneverbes, Hondsviooltje, Klein warkruid, Klein wintergroen, Kruidbrem, Liggende vleugeltjesbloem, Rode bosbes, Rode dophei, Stekelbrem, Stijve ogentroost.
Zoogdieren:	Das, Vleermuizen, Wild zwijn.
Vogels:	Draaihals, Rode wouw, Wespendief.
Dagvlinders:	Bruine eikenpage, Eikenpage, Grote vos, Keizersmantel, Rouwmantel.

N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland (Droog kruidenrijk grasland):

Hogere planten:	Gewoon knoopkruid, Gewone rolklover, Gewoon biggokruid, Gewoon muizenoor, Grasklokje, Jacobskruiskruid, Margriet, Sint Janskruid, Stijf havikskruid, Veldzuring, Vogelwikke.
Zoogdieren:	Das.
Vogels:	Patrijs, Roodborsttapuit.
Dagvlinders:	Argusvlinder, Icarusblauwtje.

L01.16 Bossingel:

Geen doelsoorten vastgesteld.

1.3 Goudgroen, Zilvergroen en Bronsgroen

In het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (verder het POL 2014) worden in het landelijk gebied vier zones onderscheiden met uiteenlopende opgaven en ruimte voor ontwikkeling van natuur, water, landschap en land- en tuinbouw. Dit zijn de Goudgroene natuurzone, de Zilvergroene natuurzone, de Bronsgroene landschapszone en het buitengebied. De rol van de Provincie op natuurgebied is een mix van faciliteren, stimuleren, regisseren en reguleren. In de Goudgroene natuurzone ligt het accent op reguleren. In deze zone, die deel uitmaakt van het Nationale Natuurnetwerk liggen ook nationale natuurbelangen in Limburg. In de Zilvergroene natuurzone en Bronsgroene landschapszone ligt het accent veel meer op een uitnodigend beleid waarin inzet van stimulerende instrumenten centraal staat om kansen te benutten. Tot de financiële instrumenten op natuurgebied behoren subsidies voor inrichting of beheer van natuur- en landschap (bijvoorbeeld inrichting Goudgroene resp. Zilvergroene natuur, Groenblauwe diensten), de Integrale Gebiedsuitwerkingen (IGU's) en Landinrichtingsprojecten. In het POL 2014 staan de verschillende natuur- en landschapzones beschreven.

Figuur 3: Overlap Grandhorse met de Goudgroene natuurzone (het Nationaal Natuur Netwerk), de Zilvergroene natuurzone en de Bronsgroene landschapszone (ondergrond Limburg Atlas, 2017).

Hier wordt kort ingegaan op de natuurzones en de landschapszone. De Beleidsregel Natuurcompensatie is van toepassing op deze natuurzones en de landschapszone indien voorafgaand aan de activiteit is vastgesteld dat:

- a) de wezenlijke kenmerken en waarden van de Goudgroene natuurzone worden vernietigd, verstoord en/of versnipperd;
- b) de kernkwaliteiten van de Zilvergroene natuurzone en/of de Bronsgroene landschapszone en/of van het Beschermingsgebied Nationaal landschap Zuid-Limburg worden vernietigd, verstoord en/of versnipperd.

1.3.1 Goudgroene natuurzone

Dit betreft het Limburgse deel van het nationale natuurnetwerk en omvat de belangrijkste bos- en natuurgebieden, waaronder de Natura 2000-gebieden, inclusief de reeds gerealiseerde areaaluitbreidingen natuur, én de nog te realiseren areaaluitbreidingen natuur. De buitenbegrenzing van de Goudgroene natuurzone is vrij nauwkeurig begrensd, maar omvat ook op bestemmingsplanniveau ook andere functies.

In de Goudgroene natuurzone staat beschermen en versterken van de natuur centraal, met bijzondere aandacht voor de Natura 2000 gebieden en de natuurbeken. Ook de hydrologisch gevoelige natuurgebieden (waaronder de natte parels) vragen om aandacht. De provincie Limburg wil recreatief medegebruik van de natuur optimaliseren. Van belang is een goede maatschappelijke verankering van natuur(beleid).

De Goudgroene natuurzone is beschermd op grond van de Omgevingsverordening Limburg 2014, Artikel 2.6.2 Bescherming Goudgroene natuurzone: *‘Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied dat deel uitmaakt van de Goudgroene natuurzone, maakt geen nieuwe activiteiten dan wel wijziging van bestaande activiteiten mogelijk die de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied aantasten’.*

Dit verbod is niet van toepassing bij ontwikkelingen van groot openbaar belang, bij saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen en bij kleinschalige ontwikkelingen¹. Hier wordt nader ingegaan op artikel 2.6.4, de saldobenadering, omdat de realisatie van een nieuwe groenstructuur een wezenlijk onderdeel van de gebiedsontwikkeling is. De groenstructuur is door de gemeente vastgelegd in de ‘Ontwikkelingsvisie noordelijk deelgebied Hippische Zone De Peelbergen.

Artikel 2.6.4 Saldobenadering bij samenhangende ontwikkelingen

- 1) *Het verbod van artikel 2.6.2 is niet van toepassing bij een combinatie van onderling samenhangende activiteiten, waarvan één of meer afzonderlijk een negatief effect hebben op de Goudgroene natuurzone, maar waarvan de gecombineerde uitvoering leidt tot een verbetering van de kwaliteit en samenhang van de Goudgroene natuurzone op gebiedsniveau.*
- 2) *Toepassing van de saldobenadering als bedoeld in het eerste lid, vindt alleen plaats, indien:*
 - a) *de combinatie van plannen, projecten of handelingen binnen één samenhangende gebiedsvisie wordt gepresenteerd; b. per saldo sprake is van verbetering van de natuurwaarden in en rond het gebied, waarbij de samenhang van de Goudgroene natuurzone verbetert;*
 - b) *ten aanzien van de te nemen maatregelen ter verbetering van de natuurwaarden in de gebiedsvisie wordt aangegeven: - de aard, omvang, locaties en tijdvak van realisatie van deze maatregelen, en - op welke wijze deze maatregelen feitelijk en planologisch duurzaam worden geborgd.*
 - c) *de uitvoering van deze visie voldoende is gegarandeerd;*
 - d) *de kwaliteitswinst niet wordt gefinancierd uit reguliere middelen voor realisatie van de Goudgroene natuurzone.*

¹ Respectievelijk artikelen 2.6.3, 2.6.4 en 2.6.4 Omgevingsverordening Limburg.

Voor de voorgenomen ontwikkelingen is een wijziging van de begrenzing nodig van de Goudgroene natuurzone. Hiervoor geldt het volgende (Omgevingsverordening Limburg 2014, Artikel 2.6.6):

Wijzigen van de begrenzing Gedeputeerde Staten kunnen de begrenzing van de Goudgroene natuurzone wijzigen:

- 1) *ten einde de ecologische kwaliteit te verbeteren, voor zover*
 - e) *de oorspronkelijke kwalitatieve en kwantitatieve ambities van de Goudgroene natuurzone worden behouden of versterkt;*
 - f) *vaststaat welk onderdeel van de Goudgroene natuurzone verdwijnt en op welke alternatieve locatie dit onderdeel wordt gerealiseerd en*
 - g) *de oppervlakte natuur van de Goudgroene natuurzone ten minste gelijk blijft*
- 2) *na toepassing van artikel 2.6.3 tot en met 2.6.5.*

Mogelijk kan gebruik worden gemaakt van de saldobenadering bij de ontwikkeling van Grandorse. Enige punt van aandacht hierbij is dat per saldo sprake dient te zijn van een verbetering van de natuurwaarden in en rond het gebied, waarbij de samenhang van de Goudgroene natuurzone verbetert (zie ook paragraaf 4.3). Of dit het geval is dient in overleg met provincie Limburg te worden beoordeeld.

1.3.2 Zilvergroene natuurzone

De Zilvergroene natuurzone omvat landbouwgebieden met grote kansen voor natuurontwikkeling en natuurbeheertaken, die vooral met middelen uit de regio benut moeten gaan worden. Natuurcompensatieverplichtingen worden mede ingezet om areaaluitbreiding van natuur in Zilvergroen te realiseren. Het accent ligt hier op (het bieden van mogelijkheden voor) agrarisch natuurbeheer. De zonering is indicatief op kaart gezet. Het karakter van dit gebied vraagt niet om een gedetailleerde begrenzing door gemeenten. Als buiten de nu aangegeven Zilvergroene natuurzone een goed initiatief wordt aangedragen, dat een duidelijke meerwaarde heeft voor de kwaliteit van natuur en landschap, is aanpassing van de begrenzing via een GS-besluit mogelijk. Daarbij wordt in principe een saldobenadering gevolgd; uitbreiding van Zilvergroen op de ene plek zal gecompenseerd worden door inkrimping van Zilvergroen op een andere locatie. In de Zilvergroene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur centraal. Dit wordt bevorderd via subsidies voor agrarisch natuurbeheer -waarbij in 2016 overgegaan wordt naar prestatieafspraken met collectieven- en via het plaatselijk voor maximaal 50% co-financieren van natuurprojecten, die een bijdrage leveren aan een robuust natuurnetwerk en aan instandhouding van prioritaire bedreigde soorten. De enige mogelijk aanwezige prioritaire soort is Patrijs. Deze werd in het provinciaal broedvogelonderzoek van 2015 niet meer als broedvogel aangetroffen.

Op 15 december 2017 is door Gedeputeerde Staten een Wijzigingsverordening² aangenomen. Bij compensatie van negatieve effecten dient voortaan ook voor de Zilvergroene zone de Beleidsregel Natuurcompensatie gevolgd te worden. Uitgangspunt is dat ingeval een gebied behorende tot de Zilvergroene natuurzone aan minstens drie zijden wordt begrensd door de Goudgroene natuurzone (bijvoorbeeld als sprake is van een enclave) ingegaan moet worden op de (potentiële) waarde voor de instandhouding van natuurdoeltypen binnen de aangrenzende Goudgroene natuurzone.

² Paragraaf 2.13 Zilvergroene natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014.

1.3.3 Bronsgroene landschapszone

Basis voor deze zone wordt gevormd door de rivier- en beekdalen en de steilere hellingen, voor zover die niet al onderdeel uitmaken van de Goudgroene of Zilvergroene natuurzones, én de relatieve rijkdom aan cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Het betreft overwegend landbouwgronden maar ook andere functies als verblijfsrecreatieve terreinen, woningen en linten van bebouwing kunnen voorkomen.

De zonering is indicatief op kaart gezet, gemeenten kunnen dit verder specificeren. De Bronsgroene landschapszone, veelal geconcentreerd in en rond beekdalen en langs steilere hellingen in Zuid-Limburg, bestaat uit landschappelijk aantrekkelijke gebieden met een veelheid aan functies. De beken en beekdalen moeten klimaatbestendig zijn, dus toekomstige pieken en droogteperioden in de regionale waterafvoer kunnen opvangen, en invulling geven aan de Europese doelen. Ze bieden ruimte voor een duurzame ontwikkeling van grondgebonden land- en tuinbouw. Het is belangrijk om de specifieke kwaliteiten van het landschap, de kernkwaliteiten, te koesteren en monumentaal erfgoed te optimaal te gebruiken.

In de Omgevingsverordening Limburg 2014 is over de Bronsgroene landschapszone het volgende opgenomen:

Artikel 2.7.2. Bronsgroene landschapszone

- 1) De toelichting bij een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in de Bronsgroene landschapszone, bevat een beschrijving van de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten, de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan en hoe de negatieve effecten zijn gecompenseerd. Bij de compensatie van de negatieve effecten op natuurwaarden (kernkwaliteit "Groene karakter") wordt de beleidsregel als bedoeld in artikel 2.6.7, tweede lid, gevolgd.*
- 2) De kernkwaliteiten in de Bronsgroene landschapszone zijn het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en het reliëf. 3. De kernkwaliteiten in de Bronsgroene landschapszone zijn nader uitgewerkt in de bijlage bij dit artikel.*

2. AANTASTING VAN WEZENLIJKE KENMERKEN EN WAARDEN EN KERNKWALITEITEN

2.1 Wezenlijke kenmerken en waarden Goudgroene natuurzone in het plangebied

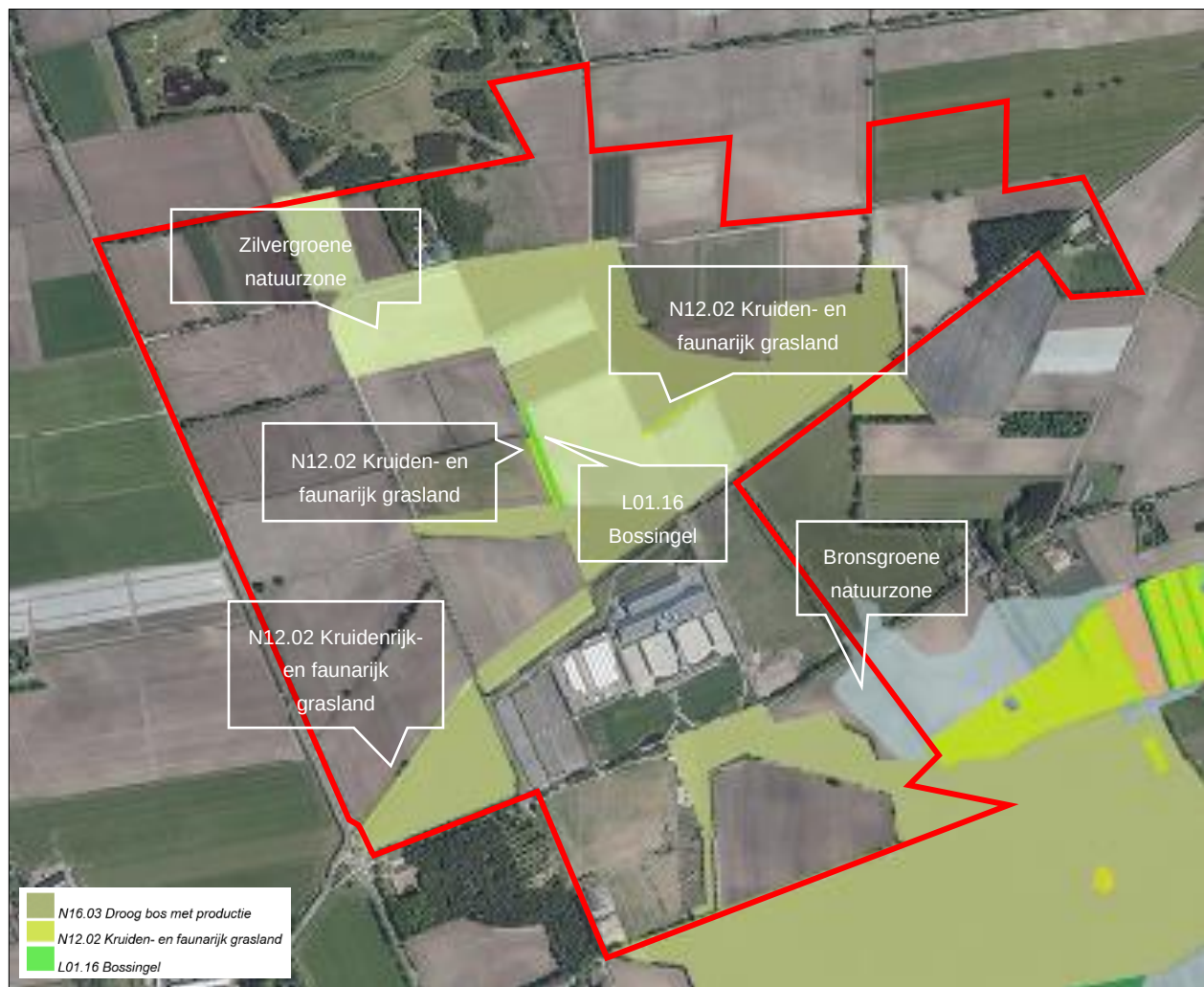
Wat verstaan wordt onder de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied staat in Artikel 2.6.2 van de Omgevingsverordening Limburg, 2014:

Dit artikel bepaalt dat ecologische kenmerken en waarden bescherming behoeven. Deze kenmerken en waarden zijn per gebied vastgelegd in een beheertypenkaart en in een ambitiekaart. Beide kaarten vormen de kern van het Provinciaal natuurbeheerplan. De beheertypenkaart brengt in beeld wat de actuele situatie is. De ambitiekaart geeft de gewenste eindsituatie (ambitie) aan. De wezenlijke actuele en potentiële waarden van het gebied zijn in het licht van natuurdoelen en -kwaliteit niet alleen de aanwezige flora en fauna maar bijvoorbeeld ook de geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, stilte, donkerte, openheid of juist geslotenheid van de landschapsstructuur.

De wezenlijke kenmerken en waarden van de Goudgroene natuurzone in het plangebied worden in beeld gebracht door achtereenvolgens de beheertypenkaart en ambitiekaart weer te geven, vervolgens de aanwezige flora en fauna en de geomorfologische en aardkundige waarden en processen en tot slot de overige waarden.

2.1.1 Beheertypenkaart en ambitiekaart

De beheertypenkaart (figuur 4) brengt in beeld wat de actuele situatie is. De ambitiekaart (figuur 5) geeft de gewenste eindsituatie (ambitie) aan in het plangebied. In onderstaande figuren worden respectievelijk de Beheertypenkaart en de Ambitiekaart van het plangebied weergegeven.

Figuur 4: Beheertypenkaart (Provincie Limburg, 2016).

Figuur 5: Ambitiekaart (Provincie Limburg, 2017).

De bestaande natuur op de ambitiekaart maakt deel uit van NLW4.06D Kronenbergerheide (Stimuleringsplan Noord-Limburg West). De beschrijving van het gebied luidt als volgt:

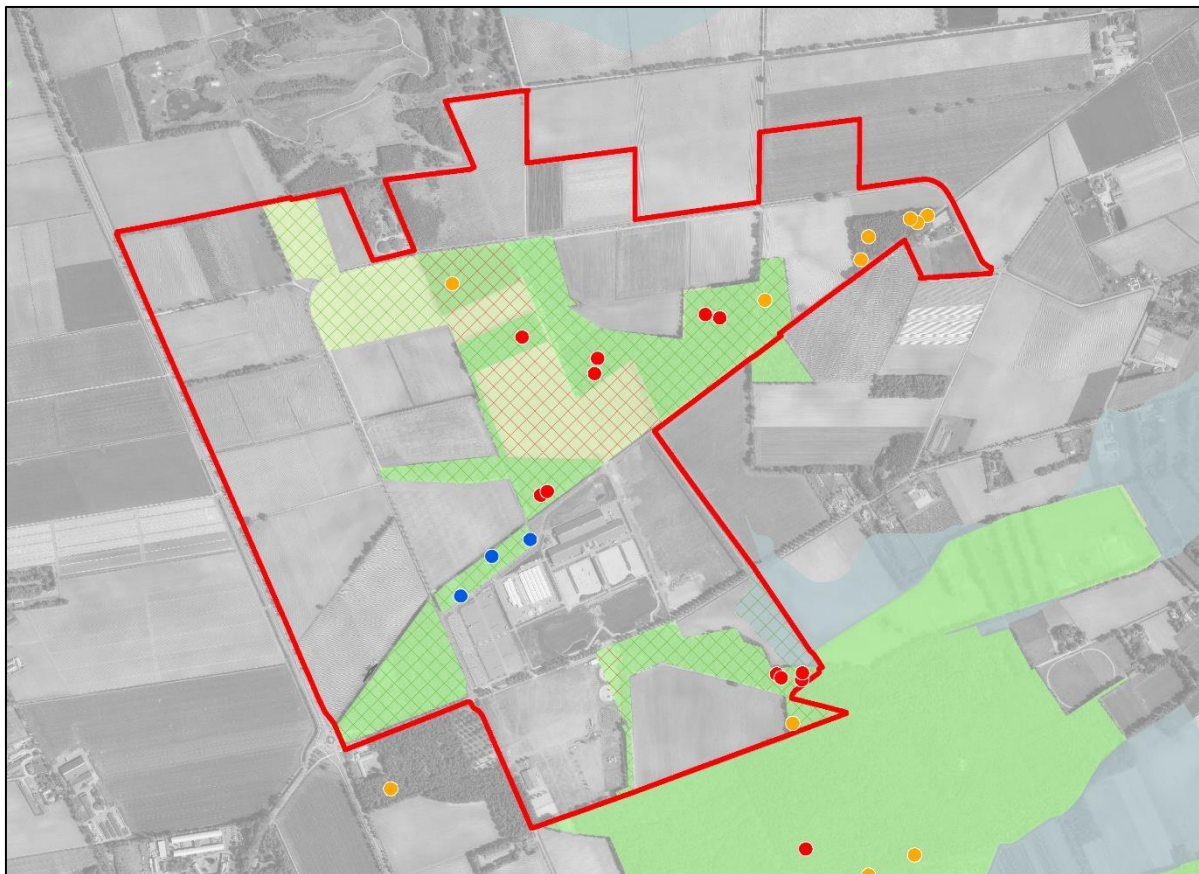
'De Kronenbergerheide is een restant van een voormalig droog heideterrein met plaatselijk stuifzandkoppen. Het gebied is na 1945 ontgonnen en bestaat uit dennenbos en pas aangelegde landschapselementen met verschillende soorten loofbomen en struiksoorten. Aandachtssoorten Levendbarende hagedis.'

2.1.2 Aanwezige flora en fauna

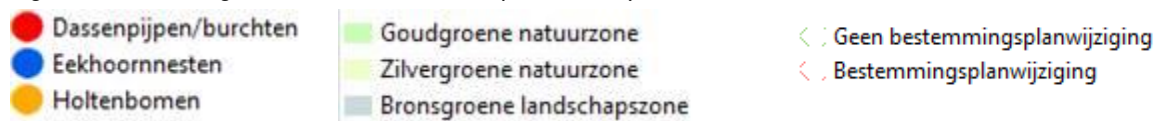
De aanwezige flora en fauna is ten dele in kaart gebracht (in januari 2017 zijn enkele structuurelementen geïnventariseerd en is een beknopte inventarisatie uitgevoerd van aanwezige fauna/geschiktheid voor fauna³). Er zijn verblijfplaatsen gevonden van Dassen, eekhoornnesten en enkele bomen met holten (mogelijk geschikt voor hollenbroeders en/of vleermuizen). De gevonden natuurwaarden zijn in onderstaande figuur 6 opgenomen. (Potentiele) verblijfplaatsen in de rode rasters verdwijnen, in de groene rasters blijven de verblijfplaatsen behouden.

Uit figuur 6 blijkt dat alle (potentiele) verblijfplaatsen liggen in de groene rasters met uitzondering van de noordelijkste (boom met holte) die op de grens ligt.

Omdat dassenhollen een aantal meter onder de grond kunnen lopen en dus kunnen doorlopen tot onder het rode raster, is onderzoek ter plekke nog nodig om te bepalen of pijpen of burchten aangetast worden door de voorgenoemde ontwikkeling. Uit de uitgevoerde quickscan (Bureau Meervelt, 2017) blijkt dat in het plangebied (met uitzondering van een aantal soorten broedvogels) geen andere natuurwaarden van betekenis aanwezig zijn. Duidelijk is dat het plangebied in ieder geval van betekenis is voor Das en Eekhoorn.

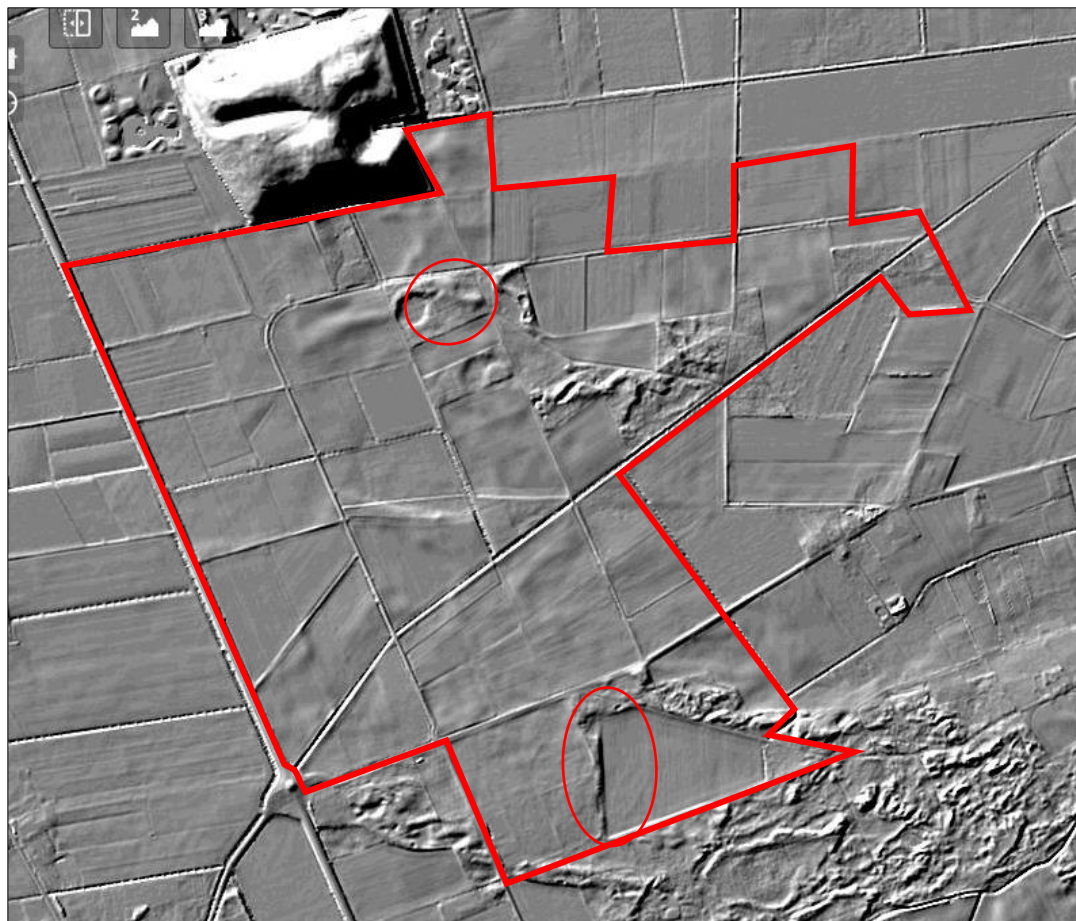
Figuur 6: Overzicht gevonden natuurwaarden (Staro, 2017).

³ Staro, 2017. Inventarisatie natuurwaarden Hippijsche zone De Peelbergen.

2.1.3 Geomorfologische en aardkundige waarden en processen

De regio waarin het plangebied ligt bestaat uit dekzandgronden tussen het Maasdal en het hoogveengebied de Peel. De dekzandgronden worden verdeeld in de hogere en lagere zandgronden. Plaatselijk zijn stuifduinen gevormd. Op de hogere gronden zijn al eeuwen geleden akkerbouwgronden (velden) ontgonnen en lagen heidevelden. Ook in het plangebied zijn restanten van stuifduinen aanwezig. Delen hiervan zullen verdwijnen bij de voorgenomen ontwikkelingen. In figuur 7 worden deze delen aangegeven met rode ovals.

Figuur 7: Reliëfkaart Algemene Hoogtekaart Nederland (<https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>). Met rode ovals zijn de delen aangegeven waar ruimtelijke ingrepen gaan plaatsvinden.

2.1.4 Overige waarden

Door de ontwikkeling wordt verder ingegrepen in de waterhuishouding en is er een effect op de luchtkwaliteit, rust, stilte, donkerte en openheid van de landschapsstructuur.

Luchtkwaliteit: de belasting van de luchtkwaliteit kan veranderen door het veranderend landgebruik/het houden van paarden en de te verwachten toename van verkeer.

Rust: de rust en stilte in het gebied neemt af. Waar voorheen alleen agrarische bewerkingen uitgevoerd werden is nu sprake van een constante bewoning en recreatieve activiteiten en in een aantal panden bedrijfsvoering en bijbehorende verkeerstoename.

Donkerte: langs de wegen is inmiddels al verlichting aangebracht. Aannemelijk is dat ook verlichting wordt aangebracht op de afzonderlijke percelen. Hierdoor zal donkerte verder afnemen.

Openheid: de huidige openheid van het landschap neemt sterk af door de voorgenomen bebouwing en aanplant.

2.2 Conclusie ten aanzien van aantasting wezenlijke kenmerken en waarden

In geval van ontwikkeling van Grandorse zoals aangegeven in figuur 1 is sprake van:

- Vernietiging van natuurdoeltypen (N16.03 droog bos met productie en N12.02 Kruiden- en faunarij grasland);
- Aantasting van geomorfologische waarden (stuifduinen) (zie figuur 7);
- Aantasting van (beschermde) flora en fauna (leefgebied Das);
- Afname van luchtkwaliteit, rust, stilte, donkerte en openheid.

Dit betekent dat natuurcompensatie conform de Beleidsregel Natuurcompensatie voor de ontwikkelingen in de Goudgroene natuurzone uitgevoerd moet worden.

2.3 Kernkwaliteiten Zilvergroene natuurzone en Bronsgroene landschapszone in het plangebied

De kernkwaliteiten van de Zilvergroene natuurzone en de Bronsgroene landschapszone zijn beschreven in de Omgevingsverordening Limburg 2014 en de Wijzigingsverordening. Deze kwaliteiten betreffen het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en het reliëf.

De overlap met de Bronsgroene landschapszone en het plangebied is zeer beperkt, in deze overlap vinden geen ontwikkelingen plaats waardoor kernkwaliteiten van de Bronsgroene landschapszone niet worden aangetast.

Kernkwaliteiten van de Zilvergroene natuurzone zijn het aanwezige reliëf en grasland. Deze waarden worden in figuur 8 hieronder weergegeven. De graslanden zijn in de huidige situatie al niet meer aanwezig.

Figuur 8: Kernkwaliteiten Groen karakter (Landschapskader Noord- en Midden Limburg, Provincie Limburg, 2017).

Een aantal percelen zijn aan drie zijden omgeven door de Goudgroene zone. De (potentiele) waarde voor de instandhouding van natuurdoeltypen binnen de aangrenzende Goudgroene natuurzone (zie ook paragraaf 1.3.2) is dat deze percelen (naar verwachting) deel uitmaken van het foerageergebied van Dassen die in de aangrenzende Goudgroene natuurzone een of meerdere burchten hebben (voor weergave burchten/dassenpijpen zie figuur 6).

2.4 Conclusie ten aanzien van aantasting kernkwaliteiten

In geval van ontwikkeling van Grandorse zoals aangegeven in figuur 1 is sprake van:

- Invullen van de Zilvergroene natuurzone met rode ontwikkelingen (bouw) waardoor kernkwaliteiten van de Zilvergroene natuurzone worden aangetast (reliëf) en waarden voor de instandhouding van natuurdoeltypen binnen de aangrenzende Goudgroene natuurzone (foerageergebied van Das).
- Lokaal van geomorfologische waarden
- Aantasting van luchtkwaliteit, rust en stilte, donkerte en openheid.

Dit betekent dat natuurcompensatie conform de Beleidsregel Natuurcompensatie voor de ontwikkelingen in de Zilvergroene natuurzone uitgevoerd moet worden.

3. BEREKENING COMPENSATIEVERPLICHTING

De aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden (Goudgroene natuurzone) en van de kernkwaliteiten (Zilvergroene natuurzone en Bronsgroene landschapszone) dient gecompenseerd te worden. Op welke manier dit moet gebeuren is beschreven in de Beleidsregel Natuurcompensatie. In de Beleidsregel Natuurcompensatie (17 maart 2015) is gesteld dat een activiteit in beginsel financieel gecompenseerd dient te worden. Indien financiële compensatie niet mogelijk is of om andere redenen niet de voorkeur heeft, vindt compensatie in natura plaats. Om de vereiste compensatie te bepalen dient rekening te worden gehouden met de mate van vervangbaarheid van de verloren gaande waarden.

Bij deze gebiedsontwikkeling heeft het de voorkeur om de compensatie in natura plaats te laten vinden omdat binnen het plangebied ruimte daarvoor aanwezig is. De wijze waarop dit moet gebeuren is beschreven in de beleidsregel.

Toelichting categorie indeling natuur (bron: Bijlage 1 Beleidsregel Natuurcompensatie Provincie Limburg)

De natuurdoeltypen en de natuurbeheertypen zijn ingedeeld in vier categorieën op basis van de verschillende mate van vervangbaarheid. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat tijdens de inrichting van het nieuwe, te ontwikkelen natuurgebied alle noodzakelijke inrichtingsmaatregelen zoals bijvoorbeeld grondwerken en waterpeilverhoging worden genomen. De tijd die vervolgens nodig is om in het gebied voldoende natuurkwaliteit te laten ontwikkelen, is bepalend voor de mate van vervangbaarheid. Daarnaast moet rekening worden gehouden met het feit dat sommige natuurwaarden alleen onder zeer specifieke omstandigheden tot ontwikkeling kunnen komen. Voor een aantal natuurwaarden kunnen geen of slechts in zeer beperkte mate potentiële vervangingsmogelijkheden aanwezig zijn. Dergelijke natuurkwaliteiten zijn niet vervangbaar. Behalve om ecologische redenen kunnen bepaalde natuurkwaliteiten ook om bestuurlijke of privaatrechtelijke redenen moeilijk of niet vervangbaar zijn. De onderstaande verdeling is een algemene indicatie van de mate waarin de natuur vervangbaar is.

In onderstaande tabel is per categorie van vervangbaarheid (snel / gemakkelijk / matig / moeilijk of niet) een indicatie gegeven of er een kwaliteitstoeslag geldt of niet (bron: bijlage 1 Beleidsregel Natuurcompensatie Provincie Limburg). De onderstaande verdeling is een algemene indicatie van de mate waarin de natuur vervangbaar is.

Tabel 1: Goudgroene natuurzone, mate van vervangbaarheid⁴.

Categorie vervangbaarheid	Ontwikkelingstijd (jr)	Kwaliteitstoeslag (%)	Rekenfactor compensatie
1. Snel	< 2	0	1
2. Gemakkelijk	< 25	33	1,33
3. Matig	25 - 100	66	1,66
4. Moeilijk of niet	> 100	66 - 100	1,66 - 2

In bijlage 1 van de Beleidsregel Natuurcompensatie is het Handboek Streefbeelden voor Natuur en Water in Limburg (Provincie Limburg, 2002) als uitgangspunt genomen voor het benoemen van de natuurdoeltypen. Alle daarin genoemde natuurdoeltypen zijn ingedeeld in één van de bovenstaande vier categorieën van vervangbaarheid.

- Natuurdoeltype N16.03 Droog bos met productie is in het plangebied gezien de samenstelling en de leeftijd vergelijkbaar met het natuurdoeltype A1.5 Berken-Zomereikenbos. De vervangbaarheid van dit type valt onder categorie 4 (moeilijk of niet vervangbaar). Hiervoor geldt een toeslag van > 66% tot maximaal 100%.
- Natuurdoeltype N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland valt onder categorie 2, gemakkelijk vervangbaar. De toeslag hiervoor bedraagt 33%.
- Natuurdoeltype L01.16 Bossingel is niet opgenomen in de tabel in de Beleidsregel. Binnen Grandorse vinden geen ontwikkelingen plaats binnen dit natuurdoeltype.

De aantasting van geomorfologische waarden is niet te mitigeren of te compenseren.

⁴ Conform artikel 4 Beleidsregel Natuurcompensatie.

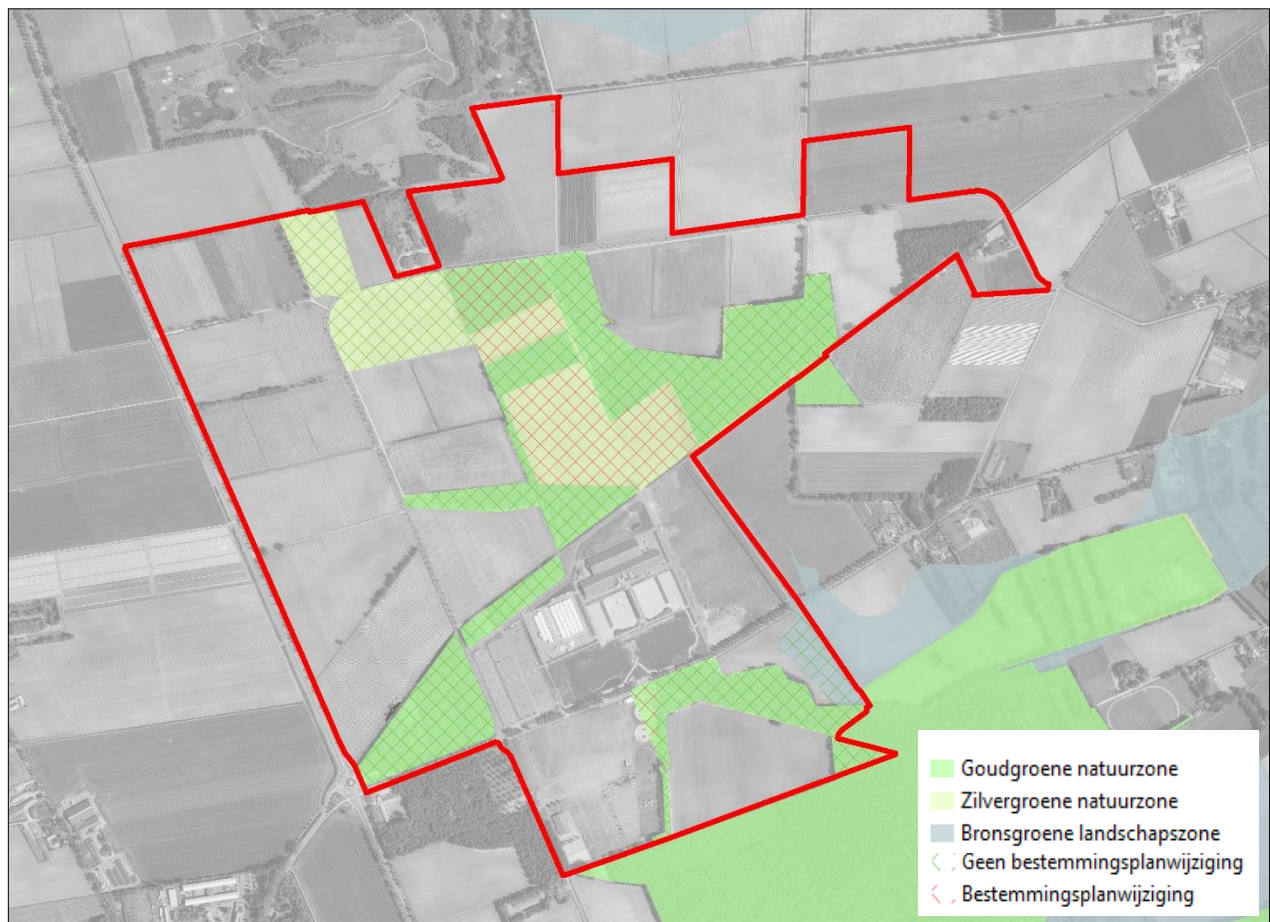
4. BEPALEN VAN DE COMPENSATIEOPGAVE

4.1 Overlap Goudgroen, Zilvergroen en Bronsgroen

In onderstaande figuur 9 is een overlap gemaakt van de Goudgroene natuurzone met de gebieden waar ontwikkelingen gepland zijn. De groene gebieden (licht- en donkergroen) vormen de Goudgroene natuurzone. Voor de groene gebieden met een rood raster dient de compensatieopgave bepaald te worden op basis van de Beleidsregel Natuurcompensatie.

De gele gebieden zijn aangewezen als Zilvergroene natuurzone. Voor deze gebieden geldt een compensatieverplichting op basis van de Beleidsregel Natuurcompensatie⁵ en wordt een aanpassing van de begrenzing via een GS-besluit aangevraagd voor de delen met een rood raster. Daarbij wordt in principe een saldobenadering gevolgd; inkrimping van Zilvergroen op de ene plek zal gecompenseerd worden door uitbreiding van Zilvergroen op een andere locatie.

Het grijze gebied rechts beneden in het plangebied vormt de overlap met de Bronsgroene landschapszone. Dit gebied blijft behouden (= groen raster) en hoeft dus niet gecompenseerd te worden.

Figuur 9: Overlap Grandhorse (geplande ontwikkelingen) ten opzichte van het Nationaal Natuur Netwerk (ondergrond Limburg Atlas, 2017). Groen raster: blijft behouden. Rood raster: gaat verloren. Let op: de nieuwe weg die vanaf de Kulbergweg naar het zuiden loopt door de Goudgroene natuurzone is hier niet weergegeven.

⁵ Deze wordt naar verwachting in januari 2018 aangepast naar aanleiding van de Wijziging Paragraaf 2.13 Zilvergroene natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014 die in december 2017 is aangenomen door GS.

4.2 Berekening compensatie

Voor alle delen met een rood raster is het oppervlak berekend, zie de onderstaande tabel.

Tabel 2: Berekening oppervlakten compensatie per type

GOUDGROEN	Natuurdoeltype	Oppervlak (m2)	Toeslag	Compensatie (m2)
sportcomplex	Droog bos met productie	5.229	2	10.458
bedrijven	Droog bos met productie	28.107	2	56.214
bedrijven	Kruiden- en faunarijk grasland	864	1,33	1.149
Water	Droog bos met productie	30	2	60
TOTAAL				67.881
waarvan bos				66.732

ZILVERGROEN	Natuurdoeltype	Oppervlak (m2)	Toeslag	Compensatie (m2)
bedrijven	Kruiden- en faunarijk grasland	95.590	0	95.590
Water	Geen natuurdoeltype	1.082	0	1.082
Verkeer	Geen natuurdoeltype	1.087	0	1.087
TOTAAL				97.759

BOS buiten NNN		Oppervlak (m2)	Toeslag	Compensatie (m2)
Bos		2.900	0	2.900

Eerder geveld bos (niet opgenomen in rode arcering)	Oppervlak (m2)	Toeslag	Compensatie (m2)
Kapmelding KAP/12/16/097 t.b.v. Kullenbergweg/Tavers	7.000	2	14.000
Kapmelding KP/12/16/124 t.b.v. aanleg ruitpad (4.304 m2 reeds opgenomen in compensatie goudgroen)	16.496	2	32.992
TOTAAL			46.992

TOTALEN PER NATUURDOELTYPE	Compensatie (m2)
Droog bos met productie	116.624
Kruiden- en faunarijk grasland	96.739
Geen natuurdoeltype	2.169
Totaal	215.532

De totaal te compenseren oppervlakte komt hiermee op 215.532 m² (21,5 hectare). Voor de verdere uitvoering en afhandeling van de verplichting wordt verwezen naar de Beleidsregel Natuurcompensatie (provincie Limburg, 2015, zie <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2015-1519.html>).

4.3 Aandachtspunten natuurcompensatieplan

Als een beroep gedaan wordt op de saldobenadering dan moeten de ontwikkelingen leiden tot een verbetering van de kwaliteit en de samenhang van de Goudgroene natuurzone op gebiedsniveau. Hiertoe kan gedacht worden aan uitbreiding van de Goudgroene natuurzone met als doel het opheffen van versnippering, beheermaatregelen in de Goudgroene natuurzone met als doel (gedeeltelijke) omvorming van dennenbos naar gemengd loofbos en vergroten van de biodiversiteit door het creëren van geleidelijke bosranden met struweel en open plekken, aanplant van vruchtdragende bomen en struiken ter verbetering van het leefgebied van de Das, inrichting van (delen van) de Zilvergroene natuurzone met natuur of percelen met agrarisch natuurbeheer en/of het natuurlijker inrichten van de waterlopen.

4.4 Doelsoorten

4.4.1 Welke doelsoorten

Bij Bij12⁶ wordt Droog bos met productie als volgt omschreven: *‘Droog bos met productie bestaat uit verschillende, veelal van oorsprong aangeplante, bosopstanden van den, (winter)eik, beuk, Douglas, lariks of fijnspar. De voedselarmere delen worden grotendeels gedomineerd door den, eik en beuk, op de wat rijkere bodems is er een hogere groei van beuk, Douglas, lariks en spar, met betere mengingsmogelijkheden. Dit bostype is de productievariant van het bostype dennen-, eiken- en beukenbos (zonder productie; 15.02).(...) De diversiteit is (nog) relatief laag. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de uniforme aanleg en beheer in het verleden, door de jonge leeftijd van de bossen en onvoldoende abiotische kwaliteit als gevolg van verzuring en vermesting. Oudere bossen en bossen op of grenzend aan oude bosgroeiplaatsen, hebben een relatief hoge natuurlaanpotentie vooral wanneer deze een gevarieerde structuur met substantieel aandeel zware bomen en dood hout hebben. De betekenis voor de biodiversiteit bestaat vooral uit (vaak bedreigde) paddenstoelen, korst- en bladmossen, enkele vaatplanten, insecten en broedvogels’.*

In subparagraaf 1.2.3 zijn de aanwezige doelsoorten voor de natuurdoeltypen A1.5 Berken-Zomereikenbos en N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland al genoemd. Bij de uitvoering van de compensatie dient rekening te worden gehouden met de eisen van de nu aanwezige soorten en de overige doelsoorten.

4.3.2 Eisen doelsoorten

Doelsoorten van A1.5 Berken-Zomereikenbos

Das:

Dassen leven in gebieden die bestaan uit een combinatie van diverse biotopen. Vaak zijn dit zowel hooggelegen als laaggelegen gronden die op korte afstand van elkaar liggen, in meestal kleinschalige akker- en weidelandschappen met voldoende bosjes, houtwallen, singels en heggen. Die kunnen als beschutting en geleiding dienen. Belangrijke kenmerken van dassenhabitat zijn:

- aanwezigheid van een groot voedselaanbod;
- voor de burchten een bodem die goed vergraafbaar is en die het regenwater snel kan afvoeren;
- aanwezigheid van voldoende dekking rond de burchten en de migratieroutes;
- weinig verstoring.

De grootte van een territorium is afhankelijk van het voedselaanbod en dus van de kwaliteit van het leefgebied. Er moet voldoende foerageergebied liggen binnen 500 meter tot enkele kilometers. Belangrijke onderdelen zijn dan gebieden waar het hele jaar eten te vinden is, zoals bemeste graslanden (regenwormen), begraaide graslanden met koeienvlaaien (regenwormen, mestkevers en dergelijke) en hoogstamboomgaarden (regenwormen, valfruit). Andere

⁶ BIJ12 is de uitvoeringsorganisatie voor de samenwerkende provincies en werkt behalve voor provincies ook voor het rijk en andere ketenpartners.

biotopen waar voedsel wordt gevonden zijn oude en structuurrijke eikenbossen en bosjes en in delen van het jaar ook (mais)akkers en ruigten. (Bronnen: Soortenstandaard Das, Kennisdocument Das).

Vleermuizen:

Van deze diergroep komen verschillende soorten in de omgeving voor. Voor de meeste van deze soorten is het belangrijk dat geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn in de vorm van holle bomen en/of bebouwing. Foerageren gebeurt op een groot aantal (verschillende) locaties: rond gebouwen, in tuinen, parken, langs lanen en bomenrijen, houtwallen, bosranden, begraafplaatsen, beschutte vijvers en watergangen. Bij windstil weer foerageren enkele soorten ook in meer open landschappen. Soorten die meer aan water gebonden zijn (Watervleermuis, Meervleermuis) naar verwachting niet voor in dit gebied. Voor het plangebied dient de focus gelegd te worden op het ontwikkelen van een grotere insectenrijkdom waardoor het plangebied aan kwaliteit als foerageergebied wint.

Overige doelsoorten van Berken-Zomereikenbos

Voor de overige doelsoorten is ontwikkeling van ouder bos nodig. Vestiging op korte termijn is niet reëel.

Overige soorten:

Eekhoorn:

Eekhoorns leven in inheems loof-, naald- en/of gemengd bos. Daarnaast komen ze ook voor in tuinen, parken en kleinschalige landschappen met hagen en houtwallen, mits hier bos in de buurt is. Ook kunnen Eekhoorns leven in stedelijk gebied in bijvoorbeeld oude parken of delen van een stad met grote tuinen en oude bomen.

Voor andere soorten die in de omgeving voorkomen (zoals bijvoorbeeld de Levendbarende hagedis) vormt een afwisselend landschap met agrarisch gebied, hagen, houtwallen, overhoekjes en bossen geschikt leefgebied. Daarnaast is bij inrichting van delen van het gebied met aanplant of vernatting vestiging van diverse andere (beschermde of zeldzame) soorten mogelijk.

Doelsoorten N12.02 Kruiden- en faunarij grasland

Das

Zie hierboven (bij A1.5 Berken-Zomereikenbos).

Roodborsttapuit

Roodborsttapuit maakt het nest laag bij de grond gemaakt, goed verscholen in een dichte vegetatie. Roodborsttapuiten zoeken hun voedsel en nestgelegenheid in structuurrijke open gebieden; vaak de overgangszones van open gebied (heide) naar bos. De toppen van lage bomen en struiken gebruiken ze als uitkijk- en zangpost. Van belang zijn de aanwezigheid van struwelen en insectenrijke open gebieden bijvoorbeeld op perceelsgrenzen, langs wegen en paden of langs waterlopen.

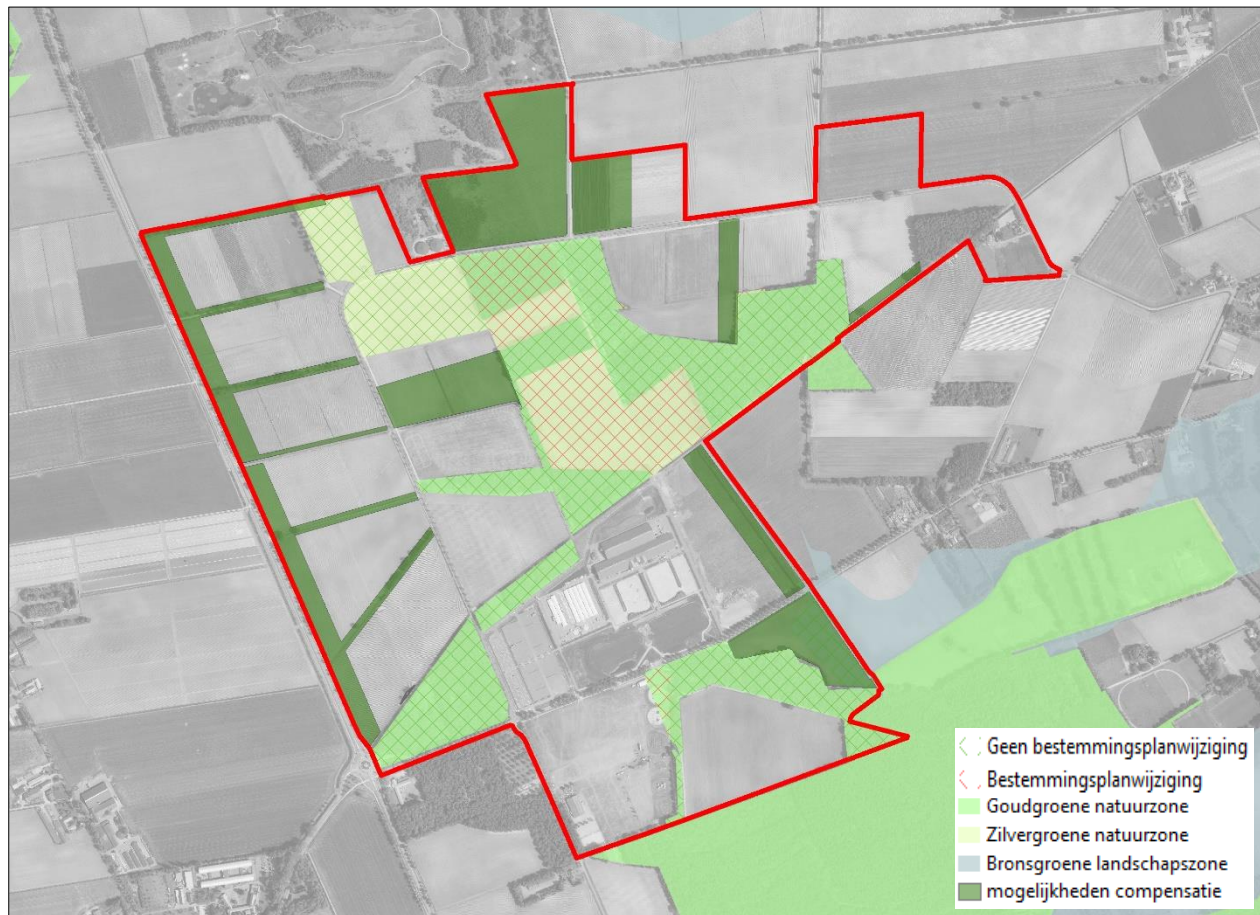
Patrijs

Deze soort is een voormalige broedvogel in het plangebied. De Patrijs kan terugkeren als de ontwikkeling in nog bestaande brongebieden positief is en de randvoorwaarden in het plangebied op orde zijn. De vogels zoeken hun voedsel in kruidenrijke ruigten zoals ruige akkerranden met akkeronkruiden, weiden met hagen en met bloemrijke dijken. Het nest wordt op de grond gemaakt in een dichte begroeiing. Agrarisch natuurbeheer biedt de beste kansen voor deze soort in het plangebied.

Vestiging van overige doelsoorten van Kruiden- en faunarij grasland (dagvlinders) is voor Icarusblauwtje naar verwachting mogelijk binnen enkele jaren.

4.5 Mogelijkheden voor compensatie

In het plangebied van Grandorse is ongeveer 30 hectare beschikbaar om de compensatieopgave in te realiseren. Deze gronden zijn in figuur 10 weergegeven met een donkergroene kleur. Uitgangspunt is dat bij de invulling van compensatieverplichtingen het natuurnetwerk altijd een grotere samenhang dient te krijgen. Het 'uitbouwen' van het de bestaande Goudgroene natuurzone heeft de voorkeur. Door een steviger aansluiting te maken tussen de zuidelijk gelegen bossen en de golfbaan in het noorden kan een betere verbindende functie ontstaan (voor bijvoorbeeld doelsoort Das). Hiertoe kan een landschapsplan verdere invulling geven.

Figuur 10: Ingrep zoals gepland met de voor compensatie beschikbare gronden weergegeven in donkergroen.